

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΥΗ ΣΥΡΙΓΑ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΡΟΣΙΑΣ

Γ' ΤΑΞΗ

ΣΧ. ΕΤΟΣ 2019-2020

Τίτλος: Διαφωτισμός

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες:

1. α) Οι θέσεις του Διαφωτισμού αφορούν την πολιτική, τη θρησκεία, την εκπαίδευση, την οικονομία. Στον πίνακα που ακολουθεί να γράψετε στη στήλη **B** τα ονόματα των εκπροσώπων του Διαφωτισμού που διατύπωσαν τις απόψεις της **A** στήλης.

A ΣΤΗΛΗ	B ΣΤΗΛΗ
α. φυσικά δικαιώματα, «κοινωνικό συμβόλαιο»	
β. γενική βούληση, βιβλίο <i>Το Κοινωνικό Συμβόλαιο</i>	
γ. διάκριση των εξουσιών	
δ. ανεξιθρησκία	
ε. "Αιμίλιος" ο δάσκαλος δεν πρέπει να λειτουργεί σαν αυθεντία	
στ. οικονομικός φιλελευθερισμός	
ζ. Εγκυκλοπαίδεια	

- β) Να σχολιάσετε την άποψη ενός διαφωτιστή και να αναφέρετε αν έχει ισχύ στην εποχή μας.

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** τίθεται το ερώτημα στον καθηγητή **«Τι σχέση έχει η ελληνική επανάσταση με Το Κοινωνικό Συμβόλαιο του Ζαν Ζακ Ρουσό;»**. (0:09:44). Αφού παρακολουθήσετε το **ντοκιμαντέρ**, μελετήσετε το απόσπασμα από **Το Κοινωνικό Συμβόλαιο** του Ρουσό και την **πηγή 3.β. Οι απόψεις του Ζαν Ζακ Ρουσό**, σ. 11 στο σχολικό βιβλίο Ιστορίας Γ' Γυμνασίου, να γράψετε την απάντησή σας σε ένα ενιαίο κείμενο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η γενική θέληση είναι ακατάλυτη

Εφόσον πολλοί ενωμένοι άνθρωποι θεωρούνται σαν ένα μόνο σώμα, θα έπρεπε να έχουν μια μονάχα θέληση, που ν' αποβλέπει στην κοινή συντήρηση και στη γενική ευημερία. Τότε, όλες οι δικαιοδοσίες του Κράτους είναι ισχυρές και απλές, οι αρχές του φωτεινές και ολοκάθαρες γιατί δεν υπάρχουν καθόλου μπλεγμένα συμφέροντα. Το κοινό καλό είναι παντού ολοφάνερο και φτάνει ο κοινός νους για να γίνει αντιληπτό.

Ζαν Ζακ Ρουσό, *Το κοινωνικό συμβόλαιο*, σ. 93

3.β. Οι απόψεις του Ζαν Ζακ Ρουσό

Οι φορείς της εκτελεστικής εξουσίας δεν είναι αφέντες του λαού, μα υπάλληλοί του. Ο λαός πρέπει να μπορεί να τους διορίζει και να τους απολύει όποτε θέλει. Δεν υπάρχει θέμα να συμβληθούν με το λαό· πρέπει να τον υπακούουν.

Το κοινωνικό συμβόλαιο (1762), μτφρ. Δ. Κωστελένος, Αναγνωστίδης, σ. 164.

3. Στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** αναφέρεται **«Η ανθρώπινη επιθυμία, θεμέλιο της ελευθερίας»** (0:51:49) και **«Η επιθυμία της ελευθερίας και το επαναστατικό της νόημα, αυτό εξέφρασαν οι Έλληνες διαφωτιστές διανοούμενοι και ακολούθως οι ηγέτες διακήρυξαν την επιθυμία τους από την πρώτη μέρα του αγώνα»** (0:52:00).

α) Αφού μελετήσετε το απόσπασμα από το έργο του Ρήγα Βελεστινλή **Νέα Πολιτική Διοίκηση** (πηγή 3, σχ. Βιβλίο, σ. 25) και παρακολουθήσετε το **ντοκιμαντέρ** (στα σημεία που προαναφέρονται), να γράψετε τις κοινές πολιτικές απόψεις που διατυπώνονται.

- α)
-
-
-
-
-
-
-
-

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Η «Νέα Πολιτική Διοικήσεις», το σύνταγμα του Ρήγα (1797)

2. Τα φυσικά δίκαια είναι: πρώτον το να είμεθα όλοι ίσοι και όχι ο ένας ανώτερος από τον άλλον· δεύτερον να είμεθα ελεύθεροι, και όχι ο ένας σκλάβος του άλλου· τρίτον να είμεθα σίγουροι εις την ζωήν μας και κανένας να μην ημπορή να μας την πάρη αδίκως και κατά την φαντασίαν του· και τέταρτον, τα κτήματα οπού έχομεν κανένας να μην ημπορή να μας τα εγγίξη, αλλ' να είναι ειδικά μας και των κληρονόμων μας.

3. Όλοι οι άνθρωποι, Χριστιανοί και Τούρκοι, είναι ίσοι. [...]

Π. Κιτρομηλίδη (επιμ.), Ρήγα Βελεστινλή, Άπαντα τα σωζόμενα, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2000, τόμ. 5, σ. 36.

β) Να μελετήσετε την πηγή 4, σ. 25 στο βιβλίο Ιστορίας Γ' Γυμνασίου και τους στίχους 20-22, σ. 34 στο βιβλίο Ν. Λογοτεχνίας Γ' Γυμνασίου. Επίσης, την άποψη του Αδαμάντιου Κοραή ότι **«οι Έλληνες, για να κερδίσουν την ελευθερία τους, θα έπρεπε πρώτα να μορφωθούν»**. Σύμφωνα με τον Νεοέλληνα διαφωτιστή η παιδεία είναι απαραίτητη για να κερδίσει κάποιος την ελευθερία του. Τεκμηριώστε την άποψή του σε συνδυασμό με το ντοκιμαντέρ.

β)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Η μόρφωση θα φέρει τους Έλληνες πιο κοντά στην ελευθερία

Ας εξετάσουμε τώρα τις αιτίες που κάνουν πιο εύκολη την εθνική αποκατάσταση των Ελλήνων. Πρώτη, λοιπόν, είναι η πρόοδος του γένους μας στα μαθήματα. Πόση διαφορά υπάρχει ανάμεσα στη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα και αυτή που επικρατούσε πριν από δέκα χρόνια! [...] Δεν υπάρχει πόλη σήμερα που να μην έχει δύο και τρία σχολεία. [...] Η Λογική και η Φυσική άνοιξαν τα μάτια των περισσότερων.

Ανώνυμος, Ελληνική Νομαρχία (1806), Κάλβος, Αθήνα 1980, σ. 165 (απόδοση στη νέα ελληνική: οι συγγραφείς). & Αθήνα: Αργοναύτης, σ. 140.

Ο Ρωσσαγγλογάλλος

Νυν δε αθλία
και αναξία,
επειδή άρχει η αμαθία.

Ανώνυμος, Ο Ρωσσαγγλογάλλος, Πορεία, σ. 11

4. Στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»**, ο Π. Πιζάνιας, Καθηγητής Νεότερης Ιστορίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο αναφέρει: **«Χάρη στον Διαφωτισμό από χριστιανοί ραγιάδες γίναμε Έλληνες. Και κατά τη διάρκεια της επανάστασης οι Έλληνες απέκτησαν το καθεστώς του πολίτη, όπως οριζόταν την εποχή εκείνη»**. (0:06:12) και **«Ο Μαυροκορδάτος [...] ετοιμάζει ένα σχέδιο πολιτεύματος αφενός και σε συνεργασία με πολλούς άλλους διανοούμενους προσπαθούν να συγκροτήσουν την Α΄ Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων, το πρώτο δηλαδή πολιτικό ελληνικό σώμα»**. (0:07:40).

α) Να μελετήσετε το κείμενο από το **Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος** στο **ντοκιμαντέρ** (0:08:32), την **πηγή 2 και 4**, σ. 33-34 στο βιβλίο Ιστορίας Γ΄ Γυμνασίου και στη συνέχεια να παρουσιάσετε το πολιτικό όραμα των επαναστατημένων Ελλήνων και το πολίτευμα που ψήφισαν στα δύο συντάγματα.

α)

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

β) Να αξιολογήσετε τα δύο συντάγματα, της Α΄ Εθνοσυνέλευσης, Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος και της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης, Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος.

β)

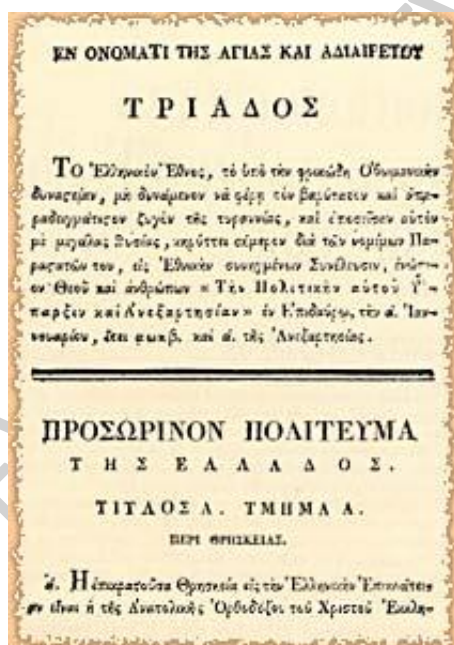
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΥ ΤΡΙΑΔΟΣ

Το Ελληνικόν Έθνος, το υπό την φρικώδη Οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρη τον βαρύτατον अपαραδειγματίστον ζυγόν της τυραννίας, και αποσείσων αυτόν με μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον δια των νομίμων Παραστατών του, εις εθνικήν συνηγμένων Συνέλευσιν, ενώπιον Θεού και ανθρώπων «την Πολιτικήν αυτού Ύπαρξιν και Ανεξαρτησίαν» εν Επιδαύρω, την α΄ Ιανουαρίου, έτει ακαβ και α΄ της Ανεξαρτησίας.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Α΄ Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων, το πρώτο ελληνικό σύνταγμα» (0:08:32 κ.εξ.)

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΒ΄, σ. 214.

Αλέξανδρος Μαυροκορðάτος, [πίνακας](#) του Πέτερ φον Ες

2. Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος

(σύνταγμα της Επιδαύρου), 1822

§ γ' – Όλοι οι Έλληνες εισίν όμοιοι ενώπιον των νόμων άνευ τινός εξαίρέσεως ή βαθμού, ή κλάσεως (ενν. κοινωνικής τάξης), ή αξιώματος.

§ ζ' – Η ιδιοκτησία, τιμή και ασφάλεια εκάστου των Ελλήνων, είναι υπό την προστασίαν των νόμων.

Λ. Αξελός (επιμ.), Τα ελληνικά συντάγματα, 1822-1952, Στοχαστής, Αθήνα 1971, σ. 66.

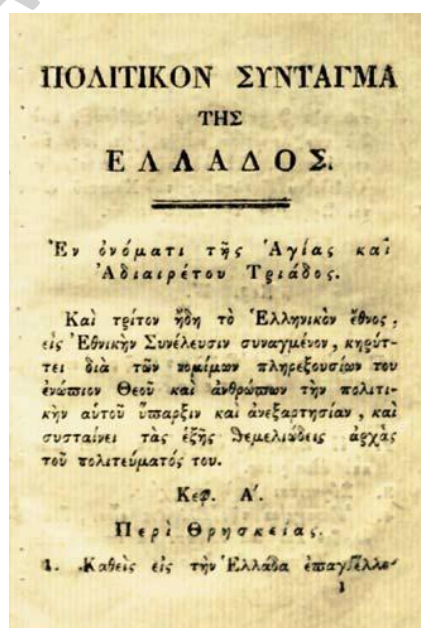
4. Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος

(σύνταγμα της Τροιζήνας), 1827

5. Η Κυριαρχία ενυπάρχει εις το Έθνος' πάσα εξουσία πηγάζει εξ αυτού, και υπάρχει υπέρ αυτού.

21. Εις την Ελληνικήν Επικράτειαν, ούτε πωλείται, ούτε αγοράζεται άνθρωπος. Αργυρώνητος δε ή δούλος παντός γένους και πάσης θρησκείας, καθώς πατήση το Ελληνικόν έδαφος, είναι ελεύθερος και από τον δεσπότη αυτού ακαταζήτητος.

Λ. Αξελός (επιμ.), Τα ελληνικά συντάγματα, 1822-1952, Στοχαστής, Αθήνα 1971, σ. 94, 95.

[Το Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος \(1827\)](#)

5. Στο ιστορικό ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους» εικονίζονται οι πίνακες που ακολουθούν. Ο πρώτος παρουσιάζεται στο (0:01:06) και ο δεύτερος στα (0:10:56 και 0:54:36). Η ανάλυση θα γίνει και στο μάθημα των Εικαστικών.

«Η Ελευθερία οδηγεί τον λαό» (1830), Ευγένιος Ντελακρουά, Μουσείο του Λούβρου.

«Η Ελλάς Ευγνωμονούσα» (1868), Θ. Βρυζάκης, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα, Ελλάδα.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με τα Εικαστικά σε συνεργασία με την καθηγήτρια του συγκεκριμένου μαθήματος.

*Καλλιώναι μίας ώρας ελεύθερη ζωή,
Παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή.*

ΡΗΤΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

Τίτλος: Ελληνική επανάσταση (1821)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες:

1. Σύμφωνα με το ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** «Μετά την αγγλική και τη γαλλική, η επόμενη ιστορικά νικηφόρα επανάσταση στην Ευρώπη είναι η ελληνική. Το ελληνικό εθνικό κράτος είναι το τρίτο εθνικό κράτος που δημιουργείται στην Ευρώπη και φυσικά είναι το πρώτο στα Βαλκάνια». (0:02:13). «17 Μαρτίου 1821. Πρώτη μέρα της επανάστασης. Στρατόπεδο Μεσσηνιακών Δυνάμεων Αρεόπολη». (0:53:18).

α) Να μελετήσετε τις πηγές που σας δίνονται: **ιστορική αφήγηση** και **μνημείο** στο **ντοκιμαντέρ**, απόσπασμα από τα **Απομνημονεύματα του Παλαιών Πατρών Γερμανού** και **πίνακας με λεζάντα** (θρύλος) σ. 30 στο βιβλίο **Ιστορίας Γ' Γυμνασίου**, το απόσπασμα **Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου** και να επιχειρηματολογήσετε σε ένα σύντομο κείμενο για την ημερομηνία έναρξης της ελληνικής επανάστασης.

Να περιηγηθείτε, επίσης, στο **φωτόδεντρο** και **εδώ**, τις **Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα, Η έναρξη της επανάστασης και τα πρώτα γεγονότα** και το **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**, σ. 42 για να εμπλουτίσετε τις γνώσεις σας.

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Μνημείο, [Αρεόπολη](#)

Ο όρκος της Αγίας Λαύρας, [πίνακας](#) του Θεόδωρου Βρυζάκη (1851).

ΛΕΖΑΝΤΑ

Θ. Βρυζάκης, Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογεί τη σημαία της επανάστασης (φανταστική σύνθεση). Αν και ο Αγώνας είχε ξεκινήσει λίγες μέρες νωρίτερα, η 25η Μαρτίου ορίστηκε το 1838 ως εθνική επέτειος για να συνδεθεί η κήρυξη της Επανάστασης με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου

Ο θρύλος για την ύψωση του λαβάρου της Επανάστασης από τον Παλαιών Πατρών Γερμανό στην Αγία Λαύρα πλάστηκε στην ουσία στο δεύτερο μισό του προηγούμενου αιώνα, με τη συνδρομή ποικίλων παραγόντων, παρόλο που αγνοήθηκε ή διαψεύστηκε από τη νεοελληνική ιστοριογραφία του 19ου αιώνα. Η αφητηρία του μύθου μπορεί να ανιχνευθεί στην περιγραφή του Γάλλου περιηγητή, του Πουκεβίλ, που έγραψε το 1824 μια «ιστορία της ελληνικής επανάστασης». Εκεί δίνει μια ρομαντική περιγραφή της κήρυξης της επανάστασης, κατάλληλη προς κατανάλωση από το σύγχρονό του ευρωπαϊκό κοινό. Η παγίωση του μύθου θα ευνοηθεί πάντως από τις συνθήκες που θα αναπτυχθούν στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους μετά τη δημιουργία του, δηλαδή τις κοινωνικές ομάδες που θα αναλάβουν ηγετικό ρόλο και θα θελήσουν να εξάρουν τη συμβολή τους στο απελευθερωτικό έργο, την ανάπτυξη του νεοελληνικού τοπικισμού την ανάγκη σύνδεσης θρησκείας έθνους, κυρίως μετά την κήρυξη της

αυτοκεφάλου της ελληνικής εκκλησίας το 1823 και την επακόλουθη ψυχρότητα με το Πατριαρχείο. Η καθιέρωση, εξάλλου, της εθνικής επετείου της 25ης Μαρτίου συνέβαλε στη μυθοποίηση της Λαύρας, μυθοποίηση που στη συνέχεια κρυσταλλώνεται μέσα από τη λογοτεχνία και τη ζωγραφική.

Κουλούρη, Χριστίνα (1995). *Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου*. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Απομνημονεύματα Παλαιών Πατρών Γερμανού

Ωσαύτως και εν οι εν **Πάτραις** Τούρκοι, μαθόντες τα τοιαύτα, εμβάσαν ευθύς τας φαμίλιας των εις το Κάστρον· είτα **τη κα' (21) Μαρτίου** εξήλθον ένοπλοι εις την αγοράν της πόλεως και περιεκύκλωσαν πρώτον το οσπίτιον του Ιωάννου Παπαδιαμαντόπουλου, όπου υπώπτευον ότι ευρίσκονται αναποτεθειμένα άρματα· αλλά με το να εύρουν κεκλεισμένας τας πόρτας, άρχισαν τον πόλεμον έξωθεν και του εφόνευσαν εις το παράθυρον ένα άνθρωπον· έπειτα έβαλαν πυρκαϊάν ει τα πέριξ οσπίτια. Εις δε την Μητρόπολιν δεν ετόλμησαν να πλησιάσουν, νομίζοντες ότι ευρίσκοντο μέσα Έλληνες κεκρυμμένοι· εκτυπούσαν όμως από το Κάστρον με τα κανόνια τόσον την Μητρόπολιν, όσον και άλλα οσπίτια· η δε πυρκαϊά εκτανθείσα κατέκαυσεν ικανά οσπίτια· ότε τινές των Ελλήνων οπλισθέντες εξήλθον εις τους δρόμους, οι δε Τούρκοι ευθύς εκλείσθησαν εις το Κάστρον.

Βλέποντες δε οι Πατράιοι Έλληνες ότι πλέον δεν επιδέχεται θεραπείαν το πράγμα, τας φαμίλιας των έβγαλαν έξω της πόλεως, έγραψαν δε εις τα Νεζερά προς τον **Παλαιών Πατρών Γερμανόν**, ο τε Νικόλαος Λόντος, ο Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος και άλλοι τινές, να προφτάση εις βοήθειαν, ότι κινδινεύει όλη πόλις. Όθεν αμέσως ο Παλαιών Πατρών και ο Αντρέας Ζαΐμης έγραψαν προς τους καπεταναίους Κουμανιώτας να τρέξουν, με όσους ανθρώπους έχουν· την δε επιούσαν ημέραν **(22 ή 23)** εκίνησαν και αυτοί, έχοντες περίπου πεντακοσίους στρατιώτας και εμβήκαν εις τας Πάτρας· και ευθύς έγινε στενοτάτη πολιορκία των Τούρκων εις το φρούριον.

[...] ότε πρώτοι οι Μανιάται μετά του **Πετρόμπη** εμβήκαν εις την **Καλαμάταν** και ηγμαλώτισαν τον εκεί Βοεβόδαν Αρναούτογλου και άλλους τινάς Τούρκους ευρεθέντας εκεί. Εις τα **Καλάβρυτα** επολιόρκησαν εις τους πύργους τους εκεί Τούρκους, οίτινες μετά λίγων ημερών ανθίστασιν παρεδόθησαν με συνθήκας. Εις δε την **Καρύταιναν** μετέβη ο **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** εκ της **Μάνης** και ενωθείς μετά των Δεληγιανναίων **έλαβον τα όπλα. Ομοίως και εις την Γαστούνην και εις άλλας επαρχίας διεδόθη το πνεύμα της Επαναστάσεως και σπλίζωντο οι Έλληνες.**

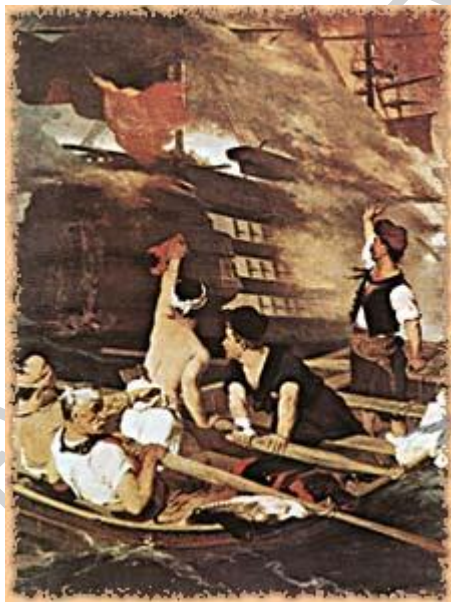
Παλαιών Πατρών Γερμανού(2008). *Απομνημονεύματα* (1837). Αθήνα: Βεργίνα, σ. 26-27.

2. α) Συνδυάζοντας όσα ακούσατε στο ιστορικό ντοκιμαντέρ «**Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους**» για τους **πρωταγωνιστές** της επανάστασης και τις **περιοχές** που ανέπτυξαν την επαναστατική τους δράση με τις ιστορικές σας γνώσεις να αντιστοιχίσετε τα ονόματα της **A** στήλης με τις περιοχές της στήλης **B**.

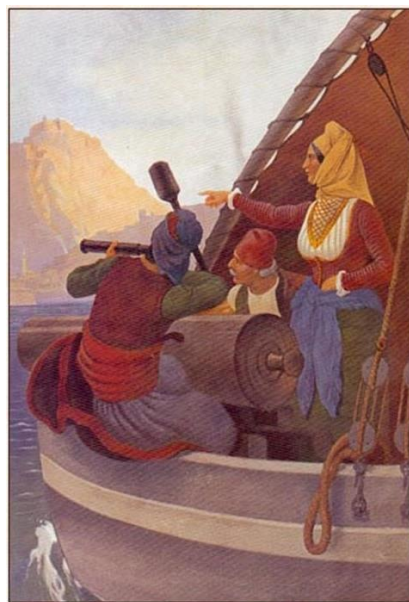
A ΣΤΗΛΗ

B ΣΤΗΛΗ

1. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	α. Αλαμάννα
2. Γεώργιος Καραϊσκάκης	β. Μολδοβλαχία
3. Οδυσσέας Ανδρούτσος	γ. Μύλους
4. Κωνσταντίνος Κανάρης	δ. Τρίπολη, Βαλτέτσι
5. Αντρέας Μιαούλης	ε. Μανιάκι
6.. Αθανάσιος Διάκος	στ. Ναυμαχία του Γέροντα
7.. Παλαιών Πατρών Γερμανός	ζ. Στερεά Ελλάδα
8. Αλέξανδρος Υψηλάντης	η. Γραβιά
9. Γιάννης Γκούρας	θ. Χίος
10. Ιωάννης Μακρυγιάννης	ι. Πάτρα
11. Παπαφλέσσας	ια. Ακρόπολη

Η ανατίναξη της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κ. Κανάρη, πίνακας του Νικηφόρου Λύτρα, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΒ', σ. 247. (0:17:18)

Η Μπουμπουλίνα αποκλείει το Ναύπλιο, [λιθογραφία](#) του Πέτερ φον Ες (1842). Μουσείο Μονάχου.

β) Στο ιστορικό ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους» και ειδικότερα στο (0:52:24) αναφέρονται οι ομάδες που συμμετείχαν στην ελληνική επανάσταση του 1821. Να εκπονήσετε άσκηση άστρου.

Ομάδες που συμμετείχαν στην
Ελληνική επανάσταση του 1821

γ) Να περιηγηθείτε στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο** στην ετικέτα Ας γνωρίσουμε τους πρωταγωνιστές της ελληνικής επανάστασης. Επίσης, να μεταβείτε στο φωτόδεντρο (διαδραστικό βιβλίο Ιστορίας Γ΄ Γυμνασίου, ΕΝΟΤΗΤΑ 8) και να επιλέξετε ένα πρόσωπο της επανάστασης, για να μελετήσετε τη βιογραφία του.

Γράψτε σε ένα σύντομο κείμενο τι σας εντυπωσίασε αιτιολογώντας την απάντησή σας.

γ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

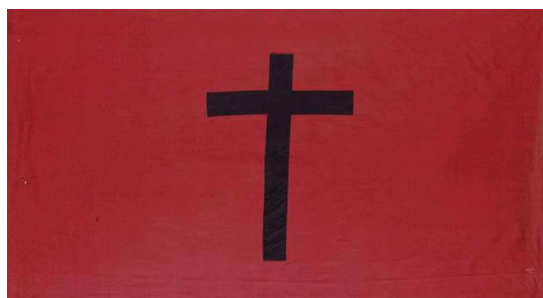
3. Ποιους **ποιητές, συγγραφείς, ζωγράφους** γνωρίζετε που εμπνεύστηκαν από την ελληνική επανάσταση;

Ποιητές	Συγγραφείς	Ζωγράφοι

4. Στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** προβάλλονται διάφορες σημαίες από την περίοδο της ελληνικής επανάστασης. Οι ίδιοι οι αγωνιστές έφτιαχναν τις σημαίες τους, οι οποίες απεικόνιζαν την ιστορία και την ιδεολογία τους.

Σε μια προσπάθεια να γνωρίσετε την ιστορία των ελληνικών εθνικών συμβόλων και να αντιληφθείτε τη σημασία της κατασκευής και λειτουργίας τους για τη διαμόρφωση και ενίσχυση της ελληνικής εθνικής ταυτότητας μελετήστε: **α)** τα σύμβολα στο **ντοκιμαντέρ**, **β)** περιηγηθείτε στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο** στην ετικέτα **Γαλανόλευκη η θωριά σου**, **γ)** διαβάστε τις προτάσεις στους **Θεματικούς Φακέλους** του προγράμματος σπουδών για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11086 **Εθνικά σύμβολα**.

Δημιουργήστε μία παρουσίαση ppt ή slideshare ppt με σημαίες της επανάστασης.

(0:00:31)

(0:00:35) και (0:12:04)

(0:13:42)

(0:16:05)

2. Μία από τις επαναστατικές προκηρύξεις του Αλέξανδρου Υψηλάντη (αποσπάσματα)

ΜΑΧΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Η ώρα ήλθεν, ω Άνδρες Έλληνες! Προ πολλού οι λαοί της Ευρώπης, πολεμούντες υπέρ των ιδίων Δικαιωμάτων και ελευθερίας αυτών, μας επροσκάλουν εις μίμησιν [...]

Οι φωτισμένοι λαοί της Ευρώπης [...] πλήρεις ευγνωμοσύνης διά τας προς αυτούς των Προπατόρων μας ευεργεσίας, επιθυμούσι την ελευθερίαν της Ελλάδος.

Ημείς φαινόμενοι άξιοι της προπατορικής αρετής και του παρόντος αιώνας, είμεθα Εύελπεις, να επιτύχωμεν την υπεράσπισιν αυτών και βοήθειαν. πολλοί εκ τούτων φιλελεύθεροι θέλουσιν έλθη, διά να συναγωνισθώσι με ημάς. Κινηθήτε, ω φίλοι, και θέλετε ιδή μίαν Κραταιάν δύναμιν να υπερασπισθή τα δίκαιά μας! [...]

Ας καλέσωμεν λοιπόν εκ νέου, ω Ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες, την ελευθερίαν εις την κλασσικήν γην της Ελλάδος!

Εις τα όπλα λοιπόν φίλοι, η Πατρίς μάς προσκαλεί!

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Την 24ην Φεβρουαρίου 1821.

Εις το γενικόν στρατόπεδον του Ιασίου.

Πηγή: Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάσταση, Μέλισσα, Αθήνα 1956-1960, τόμ. 1, σ. 103-106.

Ντοκιμαντέρ (0:12:10)

β) Παιχνίδι ρόλων: είσαι μέλος της Φιλικής Εταιρείας και στέλνεις **επιστολή** σε κάποιον συγγενή σου ή φίλο σου, προσπαθώντας να τον στρατολογήσεις. Τι θα του έγραφε; (**ΘΦ** του ΠΣ για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11069 [Φιλική Εταιρεία](#)).

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τίτλος: Φιλελληνισμός

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες:

1. Στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** διατυπώνεται η άποψη ότι **«Υπό το σύνθημα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ αναπτύσσεται η δράση αλληλεγγύης, που ονομάζεται Φιλελληνισμός.»** (0:23: 26).

Αφού παρακολουθήσετε το απόσπασμα από το **ντοκιμαντέρ** που σας δίνεται (0:26:05 έως 0:27:45) και περιηγηθείτε στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο** στην ετικέτα **Φιλελληνισμός και φιλέλληνες στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης** να γράψετε επιγραμματικά πώς βοήθησαν οι φιλέλληνες τους επαναστατημένους Έλληνες.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

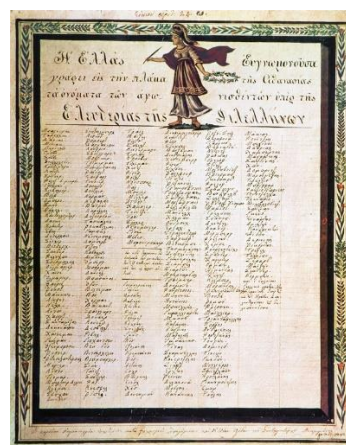
.....

.....

«[...] Κάνουν εράνους, πιέζουν τις εχθρικές προς τους Έλληνες κυβερνήσεις τους, στέλνουν χρήματα και πολεμοφόδια και πολλοί έρχονται να πολεμήσουν».

Μνημείο στο Ναύπλιο Γάλλων πεσόντων Φιλελλήνων κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης (0:24:49).

[H Ελλάς Ευγνωμούσα...](#) Χειρ Δ. Ζωγράφου, υδατογραφία σε χαρτόνι (0:26:41).
Εικόνα αριθ. 24 . Στρατηγού Μακρυγιάννη Απομνημονεύματα

2. **α)** Να αναφέρετε επιγραμματικά ποιοι **παράγοντες** γέννησαν το κίνημα του φιλελληνισμού.
β) Ποιο ρόλο έπαιξε ο φιλελληνισμός στην **έκβαση του Αγώνα** της ελληνικής επανάστασης; Να μελετήσετε επίσης την **πηγή** που σας δίνεται «Η κρίσιμη τριετία 1825-1827».

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β)

.....

.....

.....

Η κρίσιμη τριετία, 1825-1827

«Οι μαχητές του Μεσολογγίου, οι δημιουργοί του κορυφαίου γεγονότος της Επανάστασης, πολεμώντας μέσα από το τειχάκι της μικρής πόλης και κατά την έξοδο από αυτή, έδειξαν ποια είναι τα ακραία όρια της ανθρώπινης ευψυχίας. Οι Έλληνες συγκλονισμένοι, συνειδητοποίησαν πόσο δύσκολη ήταν η κατάσταση. Παρόλο, όμως, που το συλλογικό άρχισε να κερδίζει έδαφος, οι φιλοδοξίες των πολιτικών και στρατιωτικών δεν καταλάγιασαν. Αντίθετα, **ο φιλελληνισμός**, που είχε καμφθεί εξαιτίας των εμφυλίων πολέμων, φούντωσε ξανά σε όλη την Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Άρχισε να κινείται δραστήρια και να στέλνει τρόφιμα, χρήματα και πολεμοφόδια σε μεγάλες ποσότητες. Στη διάρκεια του ενός χρόνου που το Μεσολόγγι έμεινε απόρθητο, η Επανάσταση, αν και σε κρίσιμη φάση, δεν έσβησε και, επομένως το αγγλικό σχέδιο και οι αγγλο-ρωσικές διαπραγματεύσεις, που έθεσαν τις βάσεις για την επίλυση του ελληνικού ζητήματος με διπλωματικά μέσα, έγιναν σε χρονική περίοδο που η Επανάσταση όχι μόνο ήταν ζωντανή αλλά και που προκαλούσε το θαυμασμό της Ευρώπης για την αντοχή και το σθένος των πολιορκημένων.»

Γιαννόπουλος Γιάννης (2003). «Τα πολεμικά γεγονότα. Η κρίσιμη τριετία, 1825-1827», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 3: 111. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

3. Στο ιστορικό ντοκιμαντέρ **«Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** ο Gilles Pecout, Καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας τονίζει τις δύο όψεις του φιλελληνισμού.

α) Να παρακολουθήσετε το απόσπασμα από το ντοκιμαντέρ (0:24:54 έως 0:26:40) και να παρουσιάσετε τις **δύο όψεις του φιλελληνισμού**.

β) Να γράψετε ποιο γεγονός απογοήτευσε τους Ευρωπαίους και Αμερικανούς που ήρθαν στην Ελλάδα για να πολεμήσουν.

Να διαβάσετε επίσης την πρώτη στροφή του **ποιήματος του Λόρδου Μπάυρον** στο βιβλίο ΚΝΛ Γ΄ Γυμνασίου, σ. 41, η οποία ενισχύει τις παραπάνω απόψεις.

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Το προσκύνημα του Τσάλντ Χάρολντ

Εδώ, στην πέτρα τη βαριά, τώρα ας καθίσω μόνος·
σε μαρμαρένιο κι άσειστον ακόμα στυλοβάτη,
εδώ που ο παντοδύναμος και διαλεχτός σου θρόνος
ήταν, του Κρόνου ω Ολύμπιε γιε, ψάχνοντας δώθε κάτι
πάντα κανείς απ' το κρυφό το μεγαλείο θα βρει.
Ω απίστευτο· μήδε κι αυτό της φαντασίας το μάτι
δεν πλάθει ό,τι με κάματο* λες σβήσαν οι καιροί.
Μα οι στύλοι οι περήφανοι δε θεν απ' το διαβάτη
καν να στενάξει· πάνω τους ο Τούρκος ξαποσταίνει*
με δίχως έννοια, κι ο Ρωμικός σφυρίζει και διαβαίνει

Λ. Μπάυρον, *Τα τραγούδια του για την Ελλάδα*,
μτφρ. Στέφανος Μύρτας

4. Αφού μελετήσετε το **εικαστικό έργο** του Θ. Βρυζάκη, «Η υποδοχή του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι», να ερευνήσετε και να γράψετε ποια ήταν η αντιμετώπιση των φιλελλήνων από τους ελληνικούς πληθυσμούς.

Η υποδοχή του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι, πίνακας του Θεόδωρου Βρυζάκη (1861)
Εθνική Πινακοθήκη της Ελλάδος. (0:27:40)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. **Παιχνίδι ρόλων:** α) Ομάδα φιλελλήνων από διαφορετικές χώρες συζητά στον απόηχο της μάχης τους λόγους της στράτευσής τους και τις ελπίδες, απογοητεύσεις και προσδοκίες τους.

β) Είσαι φιλέλληνας και γράφεις ένα **άρθρο** σε μια ευρωπαϊκή εφημερίδα μιλώντας για την ελληνική επανάσταση. Σε ποια σημεία θα εστίαζες το ενδιαφέρον σου;

(ΠΣ για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11069-11071, [Φιλελληνισμός](#)).

Περιηγηθείτε στο ψηφιακό [Μουσείο Καποδίστρια](#), για να εμπλουτίσετε τις γνώσεις σας.

Επίσης, μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από το αφιέρωμα **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** **Επτά ημέρες** (23-3-1987). [εδώ](#)

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ευρωπαίοι φιλέλληνες αξιωματικοί. Λιθογραφία του Fromant.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο στην ετικέτα
Τα όπλα την εποχή της Επανάστασης του 1821.

Ντοκιμαντέρ (0:27:00)

Ποτέ δεν αποτυγχάνουν αυτοί που πεθαίνουν για έναν μεγάλο σκοπό.

ΛΟΡΔΟΣ ΜΠΑΪΡΟΝ

Τίτλος: Πολιορκία του Μεσολογγίου

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες:

1. Ιστορικό ντοκιμαντέρ **«Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»**: «Μεσολόγγι: Από την Άνοιξη του 1825 έως την Άνοιξη του 1826». (0:35:25) «Οι μαχητές του Μεσολογγίου στέφονται τη δόξα των αρχαίων Αθηναίων στον Μαραθώνα, γράφουν γαλλικές και αγγλικές εφημερίδες». (0:37:20)

Να μελετήσετε το απόσπασμα από το **ποίημα** του Δ. Σολωμού **Ελεύθεροι Πολιορκημένοι** στη σ. 61 των ΚΝΛ Γ΄ Γυμνασίου και την **πηγή 2**, σ. 31 στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου, το απόσπασμα από τα **απομνημονεύματα** του Κασομούλη και το **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2**, να παρουσιάσετε τα βιώματα των πολιορκημένων και τις στρατηγικές επιβίωσης.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

[1]

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει·
λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει·
στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει: 5
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τί σ' έχω γω στο χέρι;
Οπού συ μου 'γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει.»

2. Η πείνα βασανίζει τους αγωνιστές του Μεσολογγίου

Αρχίσαμεν, περί τας 15 Μαρτίου, τας πικραλήθραις, χορτάρι της θαλάσσης· το εβράζαμεν πέντε φορές έως ότου έβγαινε η πικράδα, και το ετρώγαμεν με ξείδι και λάδι ωςάν σαλάτα, και με ζουμί από καβούρους ανακατωμένον και τούτο. Εδόθησαν και εις τους ποντικούς, πλην ήτον ευτυχής όστις εδύνατο να πιάση έναν. Βατράχους δεν είχαμεν, κατά δυστυχίαν. Από την έλλειψην της θροφής αύξαναν αι ασθένειαι, πονόστομος και αρθρίτις. Εις τοιαύτην κατάστασιν ευρισκόμασθον όταν μας έφθασεν γράμμα των απεσταλμένων μας εις Ναύπλιον συσταίνον και να φάγωμεν (εν ανάγκη) ένας τον άλλον. [...] Εκείνην την ημέραν ένας Κραβαρίτης έκοψεν κρέας από το μηρί ενός φονευμένου και το έφαγεν.

Ν. Κασομούλης, Ενθυμήματα στρατιωτικά της Επανάστασεως των Ελλήνων. Από τα 1821 μέχρι των 1833, επιμ. Γ. Βλαχογιάννης, Αθήνα 1939, τόμ. Β', σ. 256.

Πολιορκία του Μεσολογγίου, [υδατογραφία](#) σε χαρτόνι του Π. Ζωγράφου σε σκέψεις Ι. Μακρυγιάννη (1836-1839) (0:35:20). Εικόνα αριθ. 16, ό.π. (0:35:30)

2. Στο ιστορικό ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους» ο Πέτρος Πιζάνιας, Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας αναφέρει: «Το σύνθημα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ δεν είναι ελληνικό, είναι πολύ παλαιότερο από τη γαλλική επανάσταση. Ωστόσο, την εποχή εκείνη συνοψίζει σε όλη την Ευρώπη το ηθικό δικαίωμα στην ανυπακοή και την εξέγερση ενάντια σε κάθε τυραννία». (0:23:39)

Να μελετήσετε τις δύο πηγές, Ύμνος εις την Ελευθερίαν, τη μαρτυρία που παραθέτει ο Ι. Μιχαηλίδης και σε συνδυασμό με το ντοκιμαντέρ (0:31:21) που παρακολουθήσατε να απαντήσετε τεκμηριωμένα:

- α)** Πόσο εκφράζει τους επαναστατημένους Έλληνες το σύνθημα **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ**;
β) Τι σήμαινε **ελευθερία** για τους αρματολούς και τι για τη φυσική ηγεσία της επανάστασης;

α).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

β).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

«Εν ενί λόγῳ ὅλοι ἀποφασίσασμεν ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν» (0:54:00)

Μεσσηνιακή Γερουσία, Προκήρυξη 23 Μαρτίου 1821 προς της Ευρωπαϊκῆς Αὐλῆς (Αρχεῖα του Λονδίνου)

Ύμνος εις την Ελευθερίαν

15

Ναι αλλά τώρα αντιπαλεύει
κάθε τέκνο σου με ορμή,
που ακατάπαυστα γυρεύει
ή τη νίκη ή τη θανά!

Διονύσιος Σολωμός

Η γέννηση ενός κράτους-έθνους

«Στις 4 Απριλίου του 1826 απεσταλμένοι των Οθωμανών διεμήνυσαν στους πολιορκημένους να παραδοθούν, για να λάβουν όμως την παρακάτω αρνητική απάντηση: "Η φρουρά του Μεσολογγίου απέδειξε ενναργέστατα εν ήδη έτος τίνι τρόπω παραδίδει τα όπλα ες τους εχθρούς της. Επολέμησε και θέλει πολεμήσει και έως την υστερινήν ημέραν με όλην την γενναιότητα και αν μέχρι τέλους δεν ιδή καμμίαν βοήθειαν, τότε πάλιν θέλει ορμήσει καθ' υμών και ή θέλει αποθάνει ενδόξως εντός των οχυρωμάτων σας και των στρατοπέδων σας, ή θέλει εξέλθει με το ξίφος εις τας χείρας, αφού πρώτον διασπείρει εις όλους υμάς τον όλεθρον".»

Μιχαηλίδης Ι., 1821 Η γέννηση ενός κράτους-έθνους. Ο Αγώνας των Ελλήνων, ΣΚΑΪ-Βιβλίο, Αθήνα 2010, σ.119.

Η Έξοδος του Μεσολογγίου, [ελαιογραφία](#) (1855), Θεόδωρος Βρυζάκης, Εθνική Πινακοθήκη της Ελλάδας.

Η Ελλάδα στα ερείπια του Μεσολογγίου, Ευγένιος Ντελακρουά, [ελαιογραφία](#) (1826) (0:54:14)

3. Να μελετήσετε στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»** τις πληροφορίες που δίνονται από τον Νίκο Ροτζώκο, Επίκουρο Καθηγητή Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (0:16:24) και τη Σία Αναγνωστοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Οθωμανικής και Τουρκικής Ιστορίας (0:30:29) και να γράψετε:

α) Τι ήταν οι **αρματολοί** και ποια η δράση τους πριν και κατά τη διάρκεια του Αγώνα;

β) Ποιες πληροφορίες αντλείτε από το **ντοκιμαντέρ** για τα ένοπλα σώματα (τον **τακτικό** και **άτακτο στρατό**) και τον **στόλο** κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης; (0:16:24 έως 0:21:50.)

Επίσης (ΠΣ για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11084-11085, **ΘΦ Πολιορκίες στην Ελληνική Επανάσταση**).

α)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

β)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Η σφαγή της Χίου, [ελαιογραφία](#) (1824),
Ευγένιος Ντελακρουά, Μουσείο του Λούβρου

Κλέφτης, [υδατογραφία](#) του Carl Haag
Μουσείο Μπενάκη (0:19:20)

4. Να παρατηρήσετε τα όπλα και την “τεχνολογία” του πολέμου κατά τη διάρκεια του Αγώνα της Ανεξαρτησίας στο ιστορικό **ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους»**. Επίσης να περιηγηθείτε στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο** στην ετικέτα **Τα όπλα την εποχή της Επανάστασης του 1821.**

Διερευνήστε την αλλαγή στα **αμυντικά** και στα **επιθετικά όπλα** ανά ιστορικές περιόδους σε ένα σύντομο κείμενο διατυπώστε τα συμπεράσματά σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με την **Τεχνολογία**. Η έρευνα θα πραγματοποιηθεί από τους/τις μαθητές/τριες στο συγκεκριμένο διδακτικό αντικείμενο σε συνεργασία με τον διδάσκοντα.

5. **Παιχνίδι ρόλων:** α) Έλληνες διανοούμενοι στη Γαλλία συζητούν με Γάλλους διανοούμενους για την πολιορκία του Μεσολογγίου. Να γράψετε τον **διάλογο** που αναπτύσσεται μεταξύ τους.
β) Δημοσιεύετε ένα **άρθρο** σε γαλλική εφημερίδα με θέμα την πολιορκία του Μεσολογγίου.

Έρανος υπέρ των Ελλήνων. [Λιθογραφία](#), 1826, Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας, Παρίσι.

(0:23:31)

Τίτλος: Καποδίστριας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΜΑΔΑΣ:

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητες:

1. Σύμφωνα με όσα ακούσατε στο ιστορικό ντοκιμαντέρ «Η γέννηση του ελληνικού εθνικού κράτους» (0:49:54 έως 0:50:20), (0:01:08 έως 0:02:00) και όσα διδαχθήκατε, το 1830 υπογράφηκε το **Πρωτόκολλο του Λονδίνου/Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας**.

α) Να μελετήσετε στον **χάρτη** που σας δίνεται τη διαφοροποίηση των συνόρων του νεοελληνικού κράτους το 1830 και το 1832 και να γράψετε τα συμπεράσματά σας.

Χάρτης. Η διεύθυνση των ορίων του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, όπου παρουσιάζονται και οι διεκδικήσεις του Ιωάννη Καποδίστρια, με ανάλογο υπόμνημα που είχε υποβάλει προς τους εκπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων.

Σκληράκη Ε., Η διδασκαλία της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές, Σμίλη, Αθήνα 1987.

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

«Ο Κυβερνήτης της Ελλάδος Ιωάννης Καποδίστριας εγκαθίσταται στο Ναύπλιο. Καταργεί την εκλεγμένη Βουλή και συγκροτεί το Πανελλήνιο, ένα σώμα διορισμένων. Ταυτοχρόνως ο Κυβερνήτης αναπτύσσει εργώδη δράση με δύο στόχους: τη συγκρότηση κράτους και τις διεθνείς διαπραγματεύσεις για την αναγνώριση της Ελλάδας. Οι Έλληνες επαναστάτες έχουν επικρατήσει, αλλά το έργο τους δεν έχει ολοκληρωθεί». (0:49:54 έως 0:50:20)

Η ίδρυση από τον Καποδίστρια του «Πανελληνίου». [Τοιχογραφία](#) της αίθουσας Ελευθερίου Βενιζέλου (δυτικός τοίχος). Παπανικολάου Μ., Η εικονογράφηση του Μεγάρου της Βουλής, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 1998, σ.67.

«Λονδίνο Φεβρουάριος του 1830. Οι εκπρόσωποι των Μεγάλων Δυνάμεων, της Αγγλίας, της Ρωσίας και της Γαλλίας υπογράφουν τη συνθήκη του Λονδίνου». (0:01:08 έως 0:02:00)

Η [τοιχογραφία](#) με θέμα την Συνθήκη του Λονδίνου (1827) από τους Guggenberger T., Halbreiter U. Αίθουσα Ελευθέριου Βενιζέλου, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα (Ψηφιακό Αρχείο Καποδίστρια ετικέτα [Υλικά τεκμήρια](#))

β) Αφού μελετήσετε την **πρωτογενή πηγή** που σας δίνεται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις ρυθμίσεις του **Πρωτοκόλλου της Ανεξαρτησίας του 1830** σχετικά με την εθνική ανεξαρτησία και τη μορφή του πολιτεύματος στο υπό ίδρυση ελληνικό κράτος.

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Το πρωτόκολλο της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830]

Στις 22 Ιανουαρίου/3Φεβρουαρίου 1830, η Διάσκεψη του Λονδίνου, ύστερα από αγγλική πρόταση, διακήρυξε την πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδος, με το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους της Αγγλίας, της Γαλλίας [...]

Το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου όριζε: «Η ελληνική Κυβέρνησις θέλει εἶναι μοναρχική καὶ κληρονομική κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· θέλει ἐμπιστευθῆ εἰς ἓνα ἡγεμόνα, ὅστις [...] θέλει φέρει τὸν τίτλον Ἡγεμῶν Κυριαρχῆς τῆς Ἑλλάδος. [...]»

Το άρθρο 8 του πρωτοκόλλου όριζε: «Ἐκάστη τῶν τριῶν Αὐλῶν φυλάττει τὴν [...] ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐγγυᾶται περὶ τοῦ ὅλου τῶν προηγουμένων συμβιβασμῶν καὶ ἄρθρων. Αἱ περὶ ἐγγυήσεως πράξεις, ἐὰν γενῶσι, θέλουν συνταχθῆ χωριστά. [...]».

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τομ. ΙΒ, σ. 536-537, Εκδοτική Αθηνών.

2. α) Να επισκεφτείτε το φωτόδεντρο **Η εκπαιδευτική πολιτική του Καποδίστρια**. Να μελετήσετε τις πληροφορίες και σε ένα σύντομο κείμενο να αποτιμήσετε την εκπαιδευτική πολιτική του Καποδίστρια και τις παιδαγωγικές αρχές της, αφού πρώτα πραγματοποιήσετε τη δραστηριότητα στο φωτόδεντρο.

β) Η ίδρυση Πανεπιστημίου δεν ήταν στις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής του Καποδίστρια. Για ποιους λόγους; Γιατί το Πανεπιστήμιο της Αθήνας ονομάζεται “Καποδιστριακό”;

ή

Παιχνίδι ρόλων: είσαι ορφανό παιδί στο Ορφανοτροφείο το 1828 και σου ανακοινώνονται οι Οδηγίες του Καποδίστρια. Γράφεις ένα σύντομο κείμενο για το πώς νιώθεις που θα πρέπει να υπακούσεις σε αυτόν τον κανονισμό. (ΠΣ για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11080, [Καποδίστριας](#)).

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δραστηριότητα

Καταγράφω τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και Συμπεραίνω για την εκπαιδευτική πολιτική που ακολουθεί ο Ιωάννης Καποδίστριας τα πρώτα χρόνια της Ελληνικής Πολιτείας.

Σημειώνω τις δυσκολίες που αντιμετώπισε ο Καποδίστριας κατά την ίδρυση και λειτουργία των πρώτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. **α)** Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της **προσωπικότητας του Καποδίστρια** με βάση τη δραστηριότητά του σε όλους τους τομείς; Να αιτιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς σας.
β) Για ποιους λόγους εκδηλώθηκε η **αντιπολίτευση** εναντίον του; (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3**, σ. 44-45).

α)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με τα **Εικαστικά**. Μελέτη και αξιοποίηση εικαστικού υλικού σχετικού με την καποδιστριακή περίοδο: **α)** γκραβούρες της εποχής ή σύγχρονες φωτογραφίες με συγκεκριμένα κτίσματα της περιόδου (π.χ. Ορφανοτροφείο Αίγινας, Γεωργική σχολή Τίρυνθας), προκειμένου να συζητηθεί μια σημαντική πτυχή του έργου του (εκπαίδευση), καθώς και η χρήση των κτηρίων αυτών στα επόμενα χρόνια· και/ή
β) αναπαραστάσεις του Καποδίστρια (πορτρέτα, ανδριάντες, σκηνή δολοφονίας), με σκοπό να διαφανούν οι αντιλήψεις των συγχρόνων και μεταγενέστερων καλλιτεχνών για το άτομό του.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2, σ. 43 (ΠΣ για την Ιστορία ΦΕΚ Τεύχος Β' 959/21.03.2019, σ. 11080).

4. Να μελετήσετε το **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2**, σ. 43-44 και τις απόψεις του Κωλέττη και του Εϋνάρδου. Στα κείμενα παρουσιάζονται αντικρουόμενες απόψεις για τον Καποδίστρια. Να καταγράψετε τις διαφορετικές θέσεις που διατυπώνονται στις **πηγές α και β** σ. 55 στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου και να ερμηνεύσετε πού οφείλεται η τόσο μεγάλη διάσταση απόψεων;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δύο αντίθετες απόψεις για τον Ι. Καποδίστρια και το έργο του

α. Η άποψη του Ιωάννη Κωλέττη, αρχηγού του γαλλικού κόμματος

Απομάκρυνε [ενν. ο Καποδίστριας] από τα πράγματα όλους τους αρχηγούς των Ελλήνων, όλους τους επιρροή έχοντας και όλους τους πεπαιδευμένους [...], κατεπάτησεν [...] τα ψηφίσματα της εν Άργει Εθνοσυνελεύσεως, καταφρόνησε τα δίκαια του πολίτου, κατέτρεξε την ελευθεροτυπία, σύστησε και διοργάνωσε δικαστήρια καθ' όλην την έκτασιν εξηρημένα από την θέλησίν του· εμπύχωσε την κακοήθεια, την επιβουλήν, την προδοσία.

Κρεμμυδάς, Βασίλης (2000). *Ο πολιτικός Ιωάννης Κωλέττης Τα χρόνια στο Παρίσι 1835-1843*. Αθήνα: Τυπωθήτω/Δάρδανος, σ. 165.

β. Η άποψη του Εϋνάρδου, φιλέλληνα συνεργάτη του Καποδίστρια

Ο ενάρτεος ανήρ [...] όστις εθυσίασε το παν διά την πατρίδα του, απέθανε θύμα ιδιαίτερας εκδικήσεως [...]. Οι Έλληνες πάσης φατρίας θέλουν γνωρίσει αργότερα την αμέτρητον ζημίαν, την οποίαν υπέφερον, θέλουν ιδεί εντός ολίγου, ότι δεν υπάρχει άνθρωπος ικανός ν' αναπληρώση την έλλειψιν του Κόμητος Καποδίστρια, και όταν εξετάσουν όλα όσα έπραξε διά την πατρίδα του, θέλουν τον αναγνωρίσει ως τον αγαθώτερον άνθρωπον.

Ιστορία του ελληνικού έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. ΙΒ', σ. 562.

- 5. Παιχνίδι ρόλων:** Οι δολοφόνοι του Καποδίστρια χαρακτηρίστηκαν από τους οπαδούς του «πατροκτόνοι» και από την αντιπολίτευση «τυραννοκτόνοι». Μοιραστείτε σε δύο ομάδες και η μία να υποστηρίζει την πολιτική του Καποδίστρια, ενώ η άλλη να εκφράζει την αντιπολίτευση.

Καταγράψτε ορισμένα επιχειρήματα των ομάδων.

Α' ομάδα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Β' ομάδα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ/ΕΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Να περιηγηθείτε στο [Εθνικό Ιστορικό Μουσείο](#) στην ετικέτα **ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ**. Επιλέξτε ένα αντικείμενο ή πρόσωπο που σας εντυπωσίασε. Παίξτε κάποιο από τα ψηφιακά εκπαιδευτικά παιχνίδια.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Δραστηριότητα ατομική:

Να γράψετε ένα **κείμενο ιστορικής αφήγησης** 200 λέξεων, το οποίο θα βασίζεται σε πραγματικά ιστορικά γεγονότα και θα το συσχετίσετε με την επιλογή ενός αντικειμένου από το **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο**.

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με τη **Λογοτεχνία** (δημιουργική γραφή). Τίτλος: **«Οι Μνήμες ζωντανεύουν»** και **λεύκωμα** με τίτλο **«Πες την ιστορία σου»**.

ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ: Ψηφιακή αφήγηση με τίτλο **«Το '21 αλλιώς»**. Τα playmobil αφηγούνται το '21. Δημιουργία ντοκιμαντέρ κινουμένων σχεδίων με τις φιγούρες των playmobil.

Δραστηριότητες ομαδικές

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Τα εικαστικά έργα (πίνακες, ελαιογραφίες, υδατογραφίες, λιθογραφίες,) θα αναλυθούν και από την καθηγήτρια των **Εικαστικών**.

Έκθεση εικαστικών έργων με θέμα την ελληνική επανάσταση. Περιγραφή του υλικού (ανάλογη περιγραφή στο ψηφιακό [Μουσείο Καποδίστρια](#) στην ετικέτα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, «Η Ευρώπη του Καποδίστρια»: μια κινητή έκθεση. [εδώ](#)**

[1821 ΚΑΙ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ](#) 0000035742 ντοκιμαντέρ με θέμα την επίδραση που άσκησε στο έργο των Ευρωπαίων κυρίως ζωγράφων το κίνημα του φιλελληνισμού και η Επανάσταση του 1821.

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ [Η Επανάσταση του 1821](#)

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με την **Τεχνολογία** (έρευνα, ερωτηματολόγια, αναπαράσταση μουσειακής έκθεσης).

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: με **Μουσική** και **Θέατρο**. Οργάνωση της **εθνικής επετείου 25ης Μαρτίου**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Μετά την εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου θα πραγματοποιηθεί επίσκεψη στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο** και την **Εθνική Πινακοθήκη** και οι μαθητές/τριες θα εκπονήσουν τις διαθεματικές και ερευνητικές τους εργασίες.

ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

α) Να δημιουργήσετε μια **ταινία μικρού μήκους** ή ένα **ιστορικό ντοκιμαντέρ** ως 10', που θα βασίζεται σε πραγματικά ιστορικά γεγονότα. Το θέμα θα αναφέρεται στην ελληνική επανάσταση με εύρημα ένα **αντικείμενο από Μουσείο**.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ: *Ευγονική: Το βασίλειο των γονιδίων* **1ο ΒΡΑΒΕΙΟ** στον

3ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

β) Να δημιουργήσετε πολύ σύντομο ντοκιμαντέρ κινουμένων σχεδίων με θέμα την ελληνική επανάσταση (**short animated documentary**).

γ) Να γράψετε ένα **διήγημα** ή **θεατρικό έργο**, που θα βασίζεται σε πραγματικά ιστορικά γεγονότα. Το θέμα θα αναφέρεται στην ελληνική επανάσταση με εύρημα ένα **αντικείμενο από Μουσείο**.

Παραδοσιακή υδραϊκή φορεσιά

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Αι χείρες μας, αι οποίαι ήσαν δεδεμέναι μέχρι του νυν από τας σιδηράς αλύσους της βαρβαρικής τυραννίας, ελύθησαν ήδη και έλαβον τα όπλα κατά των τυράννων.

Οι πόδες μας, οι περιπατούντες εν νυκτί και ημέρα εις τας εναγκαρεύσεις της ασπλαγχνίας, τρέχουν εις απόκτησιν των δικαιωμάτων μας. Η κεφαλή μας, η κλίνουσα τον αυχένα υπό τον σκληρόν ζυγόν, τον απετίναξεν ήδη και άλλο δεν φρονεί ειμή την ελευθερίαν της. Η γλώσσα μας, η αδυνατούσα να προφέρει λόγον εκτός των ανωφελών παρακλήσεων προς εξιλέωσιν των τυράννων, κράζει τώρα μεγαλοφώνως, και κάμνει να αντηχεί ο αήρ το γλυκύτατον όνομα της ελευθερίας. Εν ενί λόγω, απεφασίσαμεν ή να ελευθερωθώμεν ή να αποθάνωμεν.

Διό παρακαλούμεν την συνδρομήν όλων των εξευγενισμένων ευρωπαϊκών γενεών, ώστε να δυνηθώμεν να φθάσωμεν ταχύτερον εις τον ιερόν και δίκαιον σκοπόν μας, και να λάβωμεν τα δικάιά μας και ν' αναστήσωμεν το ταλαιπωρημένον ελληνικόν γένος μας.

Δικαίω τω λόγω η μητέρα μας Ελλάς, εκ της οποίας και σεις εφωτίσθητε, απαιτεί όσον τάχιστα την φιλόανθρωπον συνδρομήν σας και δια χρημάτων, και διά όπλων, και διά συμβουλών, των οποίων είμεθα ευέλπιδες ότι θέλει αξιωθώμεν, και ημείς θέλομεν σας ομολογεί άκραν υποχρέωσιν και εν καιρώ θέλομεν δείξει και πραγματικώς την υπέρ της συνδρομής σας ευγνωμοσύνην μας.

Εν τω Σπαρτιατικώ στρατοπέδω της Καλαμάτας

τη 23η Μαρτίου 1821

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ηγεμών και Αρχιστράτηγος

ΚΑΙ Η ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΕΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ».

Ντοκιμαντέρ (0:53:34)

Η προκήρυξη της Μεσσηνιακής Γερουσίας

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Κάτω από την πίεση του λιμού, υπομένοντας την προοδευτική καταστροφή της πόλης και την τρομοκρατία των βομβαρδισμών, με τους νεκρούς να έχουν αυξηθεί, κατά τον Ι. Μάγερ, σε 1.740 λίγες μέρες πριν από την τελική Έξοδο, χωρίς και πάλι να υπολογίζονται οι άμαχοι, οι εγωιστικές συμπεριφορές κυριάρχησαν. Μέσα στην καθημερινή αναζήτηση τροφής ήταν συχνοί οι διαπληκτισμοί και οι συμπλοκές «δι'ένα σκύλον, μίαν γάταν ή έναν ποντικόν, άτινα εθεωρούντο ως πολύτιμα εδέσματα». Τις τελευταίες μέρες γίνεται λόγος για λεηλασίες σπιτιών από στρατιώτες που αναζητούσαν τροφή. [...]

Σκηνές βουλιμίας και πανικού, χαρακτηριστικά μιας μαζικής νεύρωσης, περιστατικά κλοπών, ανταγωνισμού για μια μερίδα αλεύρι ή καλαμπόκι, παραδείγματα αδιαφορίας ή αδυναμίας για βοήθεια σε αρρώστους, ηλικιωμένους και συγγενείς και μέσα στην ίδια οικογένεια, όπως και άλλες εξευτελιστικές για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια εικόνες, όπως η αναζήτηση τροφής στα κάθε είδους απορρίμματα, δύσκολα θα καταγράφονταν από τους απομνημονευματογράφους ή άλλους, αλλά θα είχαν οπωσδήποτε θέση στο καθημερινό εφιαλτικό σκηνικό των τελευταίων εβδομάδων της πολιορκίας.

Διακάκης, Αντώνης (2019). *Το Μεσολόγγι στο 1821, Πόλεμος, Οικονομία, Πολιτική, Καθημερινή ζωή*, Αθήνα: Ασίνη, σ. 347-348.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Απόσπασμα από επιστολή του Καποδίστρια προς τους Έλληνες των παροικιών της Ανκόνας, της Τεργέστης, της Βενετίας και του Λιβόρνου (Μάιος 18289).

«Άρτον και χρημάτων ανάγκην έχομεν. Εγώ εκ των λειψάνων της μικράς μου περιουσίας έδωκα ήδη. Κάμετε και σεις, Κύριοι, παν ό,τι δύνασθε προς βοήθειάν μας, στέλλοντες σίτον, αραβόσιτον, όρουζαν και άλευρα και ό,τι εξοδεύσετε να σας πληρωθή εν καιρώ παρά της Εθνικής Τραπέζης».

1828-1832

(Ο Κυβερνήτης) «Δυο χρόνια κοντά μας κυβέρνησε αγγελικά. Και μας γύμναζε και την οικονομίαν. Ότι κι ο Κυβερνήτης μας μίαν κότα έτρωγε τέσσερις ημέρες.

Ένας βασιλέας μια φορά είχε πεθάνη και δεν άφησε διάδοχον εις το βασιλείον του· και οι άνθρωποι γύρευαν άνθρωπον μ' αρετή να τους κυβερνήση. Εκεί ήταν ένας δεσπότης πολλά ενάρετος. Είχε ένα δίχτυ κι όταν θα 'τρωγε ψωμί, το πάγαινε ο διάκος και το 'στρωνε· κι έτρωγε απάνου στο δίχτυ. Οι άνθρωποι οπού δεν είχαν βασιλέα είδαν αυτόν τον άγιον δεσπότη με τόση αρετή και τον θέλουν δια βασιλέα τους. Πήγε όλος ο κόσμος και τον πήραν και τον θρόνιασαν. Αφού τον κάμαν βασιλέα, τότε το βράδυ ο δυστυχής διάκος παίρνει το δίχτυ να το στρώσει να φάγει ο βασιλέας. Τότε το 'χει μιαν κατακεφαλιά του διάκου και του λέγει· «Βρε αχρείε, το ψάρι οπού γυρεύαμε τόσα χρόνια, κι αφανιστήκαμεν τρώγοντας εις το δίχτυ, το πιάσαμεν· και τώρα σ' αυτό μου φέρνεις να φάγω; Φέρε τραπέζια και συγύρια λαμπρά κι ο Θεός να μη μας χρωστάγη να ξαναδούμεν το δίχτυ». Κι ο Κυβερνήτης μας σπούδαζε τους Έλληνες την οικονομίαν όσο να της μπερδέψει με το δίχτυ.

Μακρυγιάννης, Ιωάννης. *Στρατηγού Μακρυγιάννη Απομνημονεύματα*. Αθήνα: Μπάυρον, σ. 298-299.

Λιθογραφία (περίπου 1818), των von L. Brand , von R. Weber. [Εθνικό Ιστορικό Μουσείο](#), Αθήνα, Ελλάδα

Καποδίστριας-αντιπολίτευση: μια πολιτική σύγκρουση

Εκείνο, της, που δημιούργησε τα σοβαρότερα προβλήματα στο νεαρό ελληνικό κράτος ήταν η σύγκρουση του Κυβερνήτη με τη διοικητική αριστοκρατία, την οποία απέκλεισε, σχεδόν εντελώς, από την εξουσία. Έτσι, οι γαιοκτήμονες – πρόκριτοι της Πελοποννήσου, έμποροι και εφοπλιστές, Φαναριώτες και σημαντικά πρόσωπα [...] σχημάτισαν μια ισχυρότατη και αδιάλλακτη αντιπολίτευση με στόχο τον απολυταρχισμό του Κυβερνήτη. [...] Η σύγκρουση ανάμεσα στον Κυβερνήτη και στη διοικητική αριστοκρατία ήταν μια πολιτική σύγκρουση για εξουσία.

Κρεμμυδάς, Βασίλης (1990). *Νεότερη ιστορία, ελληνική και ευρωπαϊκή*, σ. 194. Αθήνα: γνώση.

Δείτε επίσης το [άρθρο](#) της Χριστίνας Κουλούρη «Ο Καποδίστριας ως εθνικός ήρωας: Οι αντιφάσεις της μνήμης και της Ιστορίας».

Ψηφιακό αρχείο Καποδίστρια

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- **Ανώνυμος** (2012), *Ο Ρωσσοαγγλογάλλος* (1812), Κ.Θ. Δημαράς (μτφ. & επιμ.). Αθήνα: Πορεία. Επίσης [ΠΟ.Θ.Ε.Γ.](#)
- **Ανωνύμου του Έλληνας** (2014), *Ελληνική Νομαρχία Ήτοι λόγος περί Ελευθερίας* (1806). Αθήνα: Αργοναύτης.
- **Βελεστινλής, Ρήγας** (2000), *Άπαντα τα σωζόμενα*, Π. Κιτρομηλίδη (επιμ.), τ. 5:36. Αθήνα: Βουλή των Ελλήνων.
- **Βελεστινλής, Ρήγας** (2014), *Νέα Πολιτική Διοικήσεις*, το σύνταγμα του Ρήγα (1797). Αθήνα: Αργοναύτης.
- **Βελεστινλής, Ρήγας** (2018), *Θούριος*, ήτοι Ορμητικός Πατριωτικός Ύμνος πρώτος εις ήχον, μια προσταγή μεγάλη (1797). Αθήνα: Ενάλιος.
- **Γιαννόπουλος Γιάννης** (2003), «Τα πολεμικά γεγονότα. Η κρίσιμη τριετία, 1825-1827», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 3: 103-118. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- **Διακάκης, Αντώνης** (2019), *Το Μεσολόγγι στο 1821, Πόλεμος, Οικονομία, Πολιτική, Καθημερινή ζωή*, Αθήνα: Ασίνη.
- *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* (1975), τ. ΙΒ΄. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- **Κασομούλης, Νικόλαος** (1939), *Ενθυμήματα στρατιωτικά της Επανάστασης των Ελλήνων. Από τα 1821 μέχρι των 1833*, επιμ. Γ. Βλαχογιάννης, τ. Β΄ Αθήνα.
- **Κουλούρη, Χριστίνα** (1995), *Μύθοι και σύμβολα μιας εθνικής επετείου*. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- **Κουλούρη, Χριστίνα** (2006), «Ο Καποδίστριας ως εθνικός ήρωας: Οι αντιφάσεις της μνήμης και της Ιστορίας», *Ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας. Κριτικές προσεγγίσεις και επιβεβαιώσεις*. Αθήνα: Καστανιώτη.
- **Κρεμμυδάς, Βασίλης** (1990), *Νεότερη ιστορία, ελληνική και ευρωπαϊκή*, σ. 194. Αθήνα: Γνώση.
- **Κρεμμυδάς, Βασίλης** (2000), *Ο πολιτικός Ιωάννης Κωλέττης Τα χρόνια στο Παρίσι 1835-1843*. Αθήνα: Τυπωθήτω/Δάρδανος.
- **Λούβη, Ευαγγελία & Ξιφαράς, Χρ. Δημήτριος** (2007). *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου βιβλίο εκπαιδευτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

- **Μακρυγιάννης, Ιωάννης**, *Στρατηγού Μακρυγιάννη Απομνημονεύματα* (1907). Αθήνα: Μπάυρον.
- **Μιχαηλίδης, Δ. Ιάκωβος** (2010), *1821: Η γέννηση ενός κράτους-έθνους*, [διαδίκτυο]. Ανακτήθηκε από το ψηφιακό σχολείο [http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=72#prettyPhoto\[mixed\]/8/](http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/education/greek_history/index.html?subpoint=72#prettyPhoto[mixed]/8/) (προσπελάστηκε Μάιος 2019).
- **Παλαιών Πατρών Γερμανού** (2008), *Απομνημονεύματα* (1837). Αθήνα: Βεργίνα, σ. 26-27.
- **Παναγιωτόπουλος, Βασίλης** (2003, «Η Φιλική Εταιρεία», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ.3: 9-32. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- *Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Γυμνασίου*, ΦΕΚ Τεύχος Β΄ 959/21.03.2019.
- **Ρουσό, Ζαν Ζακ**. *Το κοινωνικό συμβόλαιο*. Αθήνα; Γερ. Αναγνωστίδης.
- **Σολωμός, Διονύσιος** (1826-1844), *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, [διαδίκτυο]. Ανακτήθηκε από την Ανεμόσκαλα http://www.greek-language.gr/digitalResources/literature/tools/concordance/browse.html?cnd_id=10&text_id=3432 (προσπελάστηκε Μάιος 2019).
- **Σολωμός, Διονύσιος** (1823), *Ύμνος εις την Ελευθερίαν*, [διαδίκτυο]. Ανακτήθηκε από το Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=32&author_id=47 (προσπελάστηκε Μάιος 2019).
- *Τα ελληνικά συντάγματα, 1822-1952*, (1971), Λ. Αξελός (επιμ.). Αθήνα: Στοχαστής.
- **Υψηλάντης, Αλέξανδρος** (1821), *Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος*, [διαδίκτυο]. Ανακτήθηκε από τον ελληνικό πολιτισμό <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/maxes/prokirixi%20Ypsilanti.htm> (προσπελάστηκε Μάιος 2019).

**Καλλιό 'ναι μίας ώρας ελεύθερη ζωή,
Παρά σαράντα χρόνοι σκλαβιά και φυλακή!**

ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ, Θούριος